

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Ústecký inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

**Výchovný ústav pro děti a mládež, Střední odborné učiliště,
Odborné učiliště a Učiliště**

Adresa: 417 54 Kostomlaty pod Milešovkou, Požárnická 168

Identifikátor školského zařízení: 600 029 441

Termín konání komplexní inspekce: 23. - 26. říjen 2001

Čj.	071 1725/2001-5063
Signatura	kf5zv206

CHARAKTERISTIKA ZAŘÍZENÍ

Výchovný ústav pro děti a mládež je nekoedukované zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy, zabezpečuje jak plnění povinné školní docházky v rámci základní a zvláštní školy, tak i přímou profesní přípravu ve sdružovaných částech středního odborného učiliště a odborného učiliště. Ve smyslu Pokynu MŠMT ze dne 3. února 1999, čj. 25 503/98-24 k upřesnění činností školských zařízení daného typu, naplňuje náležitosti spádového charakteru, příjmu svěřenek a spolupráce s příslušnými diagnostickými pracovišti.

HODNOCENÍ KVALITY REEDUKACE A RESOCIALIZACE

Reedukační a resocializační program

Systém realizované reedukační a resocializační přímé práce se svěřenkami je propracovaný, vychází z tradic zařízení, jsou patrné i dílčí inovační tendence. Je respektována zásada výrazněji individuální péče v období adaptačních fází při posunu především do sféry činnosti příslušných výchovných skupin. Ve smyslu určitého stupně sociálního tréninku je zpracován a realizován odpovídající přístup v době ukončování profesní řemeslné průpravy svěřenek, ostatní případy jsou pak řešeny podle analýzy výhledové situace v době končící ústavní či ochranné výchovy (event. návrh případného prodloužení podává soudu vedení VÚDM). Je patrný zřetelný podíl etopeda ústavu i příslušných učitelů a vychovatelů v navozování příštích perspektiv - cíleně směřované víkendové akce, hospodaření v rámci ústavního „obchodu“, návštěva rodin (je-li možno očekávat adekvátní odezvy). V některých případech bylo využito i nabídek „Domu na půli cesty“ (Pardubice), dokladovatelná je přímá pomoc svěřenkám při zajišťování příštího pracovního zapojení a bydlení. Vhodně je v rámci resocializační péče využíváno besed s bývalými (úspěšnými) svěřenkami.

Vytvořený hodnotící systém je svěřenkám srozumitelný, zahrnuje spolupodíl a spolupráci učitelů, vychovatelů (včetně pomocných vychovatelů) a mistrů (učitelů) odborného výcviku, zařazení do určité skupiny má charakter odměny či trestu (je využíváno především odnímání možných výhod). V pravidelných týdenních frekvencích je prováděno společné shrnutí (vede vedoucí vychovatelka), je tak vytvářen i vhodný prostor pro reflexi a sebereflexi. Propracovanost systému hodnocení zabraňuje manipulaci v rámci získávání bodů. Týdenních hodnocení se zúčastňuje podle potřeby a aktuálnosti dění i ředitelka ústavu, psycholog, případně i další zainteresovaní pracovníci zařízení. Vhodně je využíváno symboliky v souhrnném týdenním hodnocení (květina, bodlák), získaná první skupina je odměňována i ústavní „měnou“. Částečně se na celkové atmosféře této záležitosti podílí i svěřenecká samospráva (její stanovisko má svou váhu), kterou pravidelně svolává vedoucí vychovatelka - jsou v rámci tohoto jednání řešeny i možné (= vhodné) požadavky dívek, případný výskyt sociálně patologických jevů v zařízení, náležitosti nad rámec vnitřního řádu, stravovací okolnosti apod. Výrazněji je možno využít tohoto aktivu i při perspektivní tvorbě výchovného programu jednotlivých výchovných skupin.

Spolupráce s rodinami je volena diferencovaně (osobní podíl etopeda je zřetelný), úroveň je proměnlivá.

Zcela evidentní je snaha zapojovat svěřenky do úpravy prostředí ústavu - estetická úroveň většiny prostorů je dokladem systematického vedení dívek, je využíváno materiálu z řady akcí, víkendových či prázdninových pobytů, činnosti zájmových kroužků apod. Svůj podíl odráží i

vydávání ústavního (občasného) časopisu.

V rámci inspekce byly sledovány i eventuální specifické vzdělávací potřeby svěřenek - analýzou dokumentace i rozhovory s příslušnými pracovníky (třídní učitelé, psycholog) byla ověřena skutečnost, že v současné době není v zařízení žádná svěřenka odpovídající indikace.

Reedukační a resocializační program je koncipován na velmi dobré úrovni.

Podmínky pro reedukační a resocializační (diagnostickou) činnost

Ve smyslu hodnocení personální struktury, materiálních a psychohygienických podmínek výkonu přímé výchovné práce, je situace následující:

V šestnáctičlenném sboru vychovatelů (doprovodné náležitosti zajišťuje šest vychovatelů pomocných) pracují dva vychovatelé v polovičním pracovním zařazení (jejich erudice je směřována především do oblasti možného využití psychoterapeutických technik v převýchově), ostatní pak pracují s výchovnými skupinami v rámci stanoveného systému střídání. Jedna vychovatelka doplňuje nutnou potřebu fondu pracovní doby v systému šesti výchovných skupin. Řízení oblasti přímé výchovné práce zajišťuje vedoucí vychovatelka.

Kvalifikační struktura není vyhovující potřebám zařízení - pouze šest vychovatelů disponuje obecně pedagogickou průpravou, žádný není vysokoškolsky vzdělán, speciálně pedagogické vzdělání má jedna vychovatelka. Eliminaci negativní situace věnuje vedení ústavu zvýšenou pozornost, je zpracován (např. jako příloha č. 1 Plánu práce na školní rok 2001/2002) „Plán dalšího odborného růstu pedagogických pracovníků - studium speciální pedagogiky, doplňkové pedagogické studium, studium na střední pedagogické škole, vysokoškolské studium vychovatelství, výcvikové programy apod. V uváděné personální skladbě se negativně odráží skutečnost určité územní odlehlosti místa zařízení, pozitivně je však možno hodnotit přístup pracovníků k výkonu profese, úroveň přípravy a volby programových bloků, znalost osobní situace svěřenek, úroveň empatie a vzájemnou míru spolupráce s ostatními kolegy v zařízení.

Prostorová vybavenost a materiální dotace je úměrná potřebám, zcela evidentní je snaha po vytváření příznivých podmínek pro svěřenky, úpravnosti prostředí jednotlivých výchovných skupin. Postupně je realizována řada záměrů (stravovací části ve výchovných skupinách, budování menších ložnic, rekonstrukce sociálního zázemí apod.). Pro vlastní výchovnou činnost je k dispozici solidní výbava, zařízení disponuje prostorem pěkné cvičebny, posilovny, pro společná komunitní setkávání je využívána vhodně upravená místnost, odpovídající prostorovou úroveň mají zázemí zdravotnického charakteru (zdravotní izolace včetně příslušenství). Je zajištěn prostor pro výkon práce psychologa, etopeda, vedoucí vychovatelky, účelům mimoškolní výchovné práce slouží i ústavní zahrada se skleníky, lze využívat prostorů dílen, v dohodě s pracovníkem vykonávajícím civilní službu lze nabídnout práci s osobními počítači, je k dispozici keramická dílna a pec.

Jsou naplňovány zásady výchovy prostředím, celkově je sledovaný úsek hodnocen jako velmi dobrý.

Organizace, formy a metody reedukace a resocializace

Vnitřní řád ústavu je rozpracován na dané podmínky, členění je věcné, obsahové uspořádání je srozumitelné. Dodatečné přílohy reagují na případné změny situace, je pamatováno na mimořádné události a způsoby jejich řešení. Protidrogový program zahrnuje jednotlivé formy práce s indikovanými svěřenkami (funkci protidrogového koordinátora vykonává psycholog zařízení). Prezentace povinností svěřenek je adekvátní, obsahově postrádá vnitřní řád pohled na práva svěřenek - v rámci inspekce konzultováno a dohodnuto s vedením ústavu.

Řešené náležitosti režimového charakteru jsou věcně správné, režim dne i týdne (včetně víkendů a prázdnin) je uzpůsoben věku a stupni narušení svěřenek. Pozitivní je práce s volným (osobním) časem dívek, úprava večerky má racionální důvody (dílním způsobem je třeba dopracovat okolnosti nezbytné úrovně personálního zajištění). Vnitřní předpis řešící přiznání výplat kapesného odpovídá dané právní normě, je vázán na systém hodnocení, diferenciaci výplaty je prováděna podle výchovných hledisek. Věcná pomoc je řešena správně. Pozitivní přínos přináší systém zálohového poskytnutí určité částky jednotlivým výchovným skupinám s určením pro úpravu prostředí, zlepšení programové skladby přímé výchovné práce apod.

Heterogenost složení jednotlivých výchovných skupin je prováděna promyšleně, pouze svěřenky plní povinnou školní docházku v základní škole jsou soustředěny ve společné skupině.

Průběh reedukační a resocializační činnosti ovlivňuje svým přístupem rovněž psycholog ústavu. Provádí vstupní pohovory se svěřenkami (sleduje i úroveň a okolnosti adaptační fáze - hospitace v přímé výchovné práci), účastní se týdenních společných hodnotících „sezení“, je členem porad vedení (pomáhá i při řešení skladby dvojic vychovatelů a personalistice vůbec). Podkladové materiály se týkají pomoci ve smyslu poskytování informací přibližujících diagnostický profil svěřenky, pohled na okolnosti vhodné psychiatrické péče, upozornění na skutečnosti úrovně experimentu či užívání drog.

Významnou roli sehrává etoped zařízení. Pracuje ve složeném úvazku (0,5 jako učitel, 0,5 jako příslušný odborník). Úzce spolupracuje s vedoucí vychovatelkou, zabezpečuje i výkon přímé práce se svěřenkami při realizaci řady akcí, pomáhá budovat kontakty s rodinným zázemím dívek, jeho úroveň spolupráce s ostatními pedagogickými pracovníky je mimořádně pozitivní. Má potřebnou erudiční průpravu a mnohaletou praxi v etopedickém zařízení (včetně ředitelské). Psychoterapeutický ani sociálně psychologický výcvik neabsolvoval, evidenci své činnosti nevede.

Z přímého kontaktu se svěřenkami i z doprovodné dokumentace (např. týdenních plánů) vyplývá vhodná úroveň nabídky činnostního charakteru, pestrost zájmových náplní i kvalitní zvládnutí obsahové stránky náročných letních prázdninové činnosti (v zařízení zůstává cca 25 - 30 svěřenek). V metodice práce jsou o víkendových dnech zařazovány i některé výrazněji motivační způsoby volby zaměření činností - cykloturistika, kulturně společenské vyžití, vícedenní akce. Řešeno obvykle vzájemnou dohodou vychovatelů, výtěžnost je evidentní. Zájmová činnost je orientována především do oblastí turistiky, cykloturistiky, je nabízena literárně cílené zaměstnání i zdokonalování v ručních pracech.

Uplatňovaný systém přímého pedagogického vlivu je orientován spíše do polohy pozitivních kontaktů, podíl represe je v práci pedagogického pracovníka nevýrazný. Dočasného vylučování svěřenek z kolektivu příslušné výchovné skupiny není používáno.

Sledovaná oblast je hodnocena v pásmu spíše nadprůměru.

Další aktivity, které významně ovlivňují reedukační a resocializační činnost školského zařízení

Svěřenky ústavu se pravidelně zúčastňují letních i zimních olympiád speciálních výchovných zařízení a celostátních soutěží v zájmové umělecké činnosti. Dále je periodicky řízena účast na řadě sportovních soutěží (turnajích apod.), je využíváno i rekreačních objektů jiných ústavů pro zimní i letní pobyty (Krkonoše), pravidelně jsou organizovány pracovní výchovné pobyty v Ústavu sociální péče ve Staré Olešce. Dobrou úroveň má spolupráce s kooperujícími zařízeními, nadacemi, K - centrem, FTVS UK Praha apod. Specifickou oblastí je období vánočních prázdnin, kdy zůstává v zařízení cca 17 - 20 svěřenek (program v místě i pobyty

na horách).

Ústav umožňuje stáže a návštěvy studentům středních i vysokých škol, pozitivní dopady mají „Dny otevřených dveří“ (např. pro pracovníce úseků sociálně právní ochrany dětí a mládeže či kurátory z okresních úřadů - kromě pravidelných služebních kontaktů).

Spolupráce s příslušnými zainteresovanými orgány a institucemi je oboustranná, věcná, přínosná. Kritika nevznesena.

Úroveň velmi pozitivní.

Výsledky reedukace a resocializace

Hodnotitelné výsledky reedukačního a resocializačního charakteru jsou ovlivněny řadou faktorů a v diferencované míře více či méně korespondují se systémem práce, kvantitou a kvalitou úsilí personálu (úroveň narušení v době příchodu, doba pobytu v zařízení, předchozí úroveň pedagogické a speciálně pedagogické práce, skutečnost návratu do původního prostředí apod.). Záměr pracovníků je prioritován především do oblasti změn hodnotové orientace dívek, změn postojů, paralyzace návyků odporujících společenským normám.

Útěkost ze zařízení je statisticky vyšší - v době komplexní inspekce bylo na útěku 15 dívek, t.j. 20,8 % stavu (značný počet ovšem je na dlouhodobém útěku či nenávratu z letní prázdninové dovolenky). Jednotlivé útěky jsou analyzovány, prezentace i v rámci komunitních setkání při hodnocení - vedení této okolnosti věnuje zvýšenou pozornost.

Hostilní projevy svěřenek vůči zařízení či personálu nejsou výrazné, úroveň výskytu negativních jevů mezi dívkami nepřesahuje únosnou hranici.

Pozitivně je hodnocena úroveň přístupu pracovníků ke svěřenkám, snaha po vytvoření komunikačně vhodné polohy kontaktů a tvorbě potřebných interpersonálních vztahů a vazeb.

Sledovaný úsek činnosti zařízení je hodnocen v pásmu průměru.

Hodnocení kvality reedukace a resocializace

Ústav má propracovanou a podle potřeby operativně upřesňovanou metodiku plnění hlavních úkolů v provázanosti teoretické a praktické přípravy s výchovou mimoškolního charakteru. Reedukační a resocializační program ve svém členění přináší pozitivní (řadou aspektů ovšem limitované) výsledky práce, daří se budovat potřebné podmínky, rozvíjí se materiální základna. Pomalejší tempo se dotýká sféry erudiční připravenosti pracovníků, zjevně dobrá je spolupráce ústavu s obecním zastupitelstvem (konzultováno se starostkou obce) - a to i ve smyslu vzájemných kontaktů pracovního či společenského rázu.

V souhrnu je stav označen jako velmi dobrý.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávání svěřenců probíhá v letošním školním roce v následujících typech a druzích škol a níže uvedených oborech:

Škola	Učební obor	Učební dokumenty	Ročníky	Počet tříd	Aktuální počet žáků
Základní škola (ZŠ)	-----	čj. 16847/96-2 a 25 018/98-22	6., 7., 8., 9.	1	6
Zvláštní škola (ZvŠ)	-----	čj. 22 980/97-22	7., 8., 9.	1	7
Odborné učiliště (OU)	Šití prádla	čj. 18 272/95-24	1.	1	8
	Práce ve zdrav. a soc. zařízeních	čj. 20 143/95-24	1., 2.	2	10
Střední odborné učiliště (SOU)	Výroba konfekce	čj. 14 449/86-220	2.	1	6
	Provoz spol. stravování	čj. 17 661/2000-23	1.	2	13

Výuka na ZvŠ, SOU a OU probíhá v souladu s **učebními plány**, provedené úpravy jsou v toleranci dané těmito dokumenty. Nedostatek zjištěný v 6. ročníku ZŠ (překročení týdenní hodinové dotace zařazením volitelného předmětu) byl odstraněn ještě v průběhu inspekce.

Při namátkové kontrole **plnění osnov** bylo zjištěno, že výuka matematiky na SOU probíhá dle osnov MAT 211, které ztratily platnost od 1. 9. 2000 počínaje 1. ročníkem. Po porovnání rozdílů v obou dokumentech byla provedena úprava plánu výuky pro 2. ročník, do kterého byly zařazeny chybějící tematické celky (Funkce, Stereometrie). Ve třídě PSS 1. B bylo zjištěno, že od začátku školního roku byla v rámci výuky českého jazyka odučena pouze jedna hodina literatury.

Školy mají dostatek výukových **prostorů**. Nechybí tělocvična, hřiště, k dílčímu zlepšení došlo ve vybavení výpočetní technikou (4 PC 486 se software 602 a několika výukovými programy a herní částí). Zlepšila se **vybavenost** učebnicemi na ZŠ a ZvŠ, které jsou žákyním půjčovány při výuce. Žákyně učebních oborů si učebnice odnášejí na výchovnou skupinu. Slabým místem je nadále vybavenost pomůckami, zejména pro přírodovědné předměty. Učitelé mají k dispozici didaktickou techniku a videokazety. Na velmi dobré úrovni je vzhledem k potřebám vyučovaných oborů zázemí pro odborný výcvik (krejčovské dílny, zejména pak však cvičná kuchyň a jídelna).

Zlepšily se **psychohygienické podmínky** výuky. Zkulturnilo se prostředí tříd (vymalované stěny, nalakovaný nábytek, květinová výzdoba, nástěnky, obrazy), dodržují se přestávky, které jsou minimálně desetiminutové. Rovněž organizace vyučovacích dnů odborného výcviku respektuje věkové zvláštnosti svěřenek. Velmi dobrá pozornost je věnována dodržování zásad bezpečnosti práce. Funkčnost pedagogických dozorů o přestávkách se příznivě promítá na udržovaném prostředí tříd.

Personální zajištění vyučování z hlediska odborné a pedagogické způsobilosti uvádí následující tabulka:

Pedagog. pracovníci	Odborně i pedagogicky způsobilí	Jen odborně nebo jen pedagogicky způsobilí	Bez odborné a pedagogické způsobilosti
Učitelé	3	4	1
Mistři odborné výchovy (MOV)	0	1	2
Celkem	3	5	3

Z hlediska průběhu výchovně vzdělávacího procesu má velmi dobrou úroveň práce s žákyněmi **základní školy**. Základem je velmi dobrá organizace práce při malotřídním vyučování, diferencované zadávání úkolů, individuální práce s žákyněmi, poskytovaná pomoc při řešení úkolů, ocenění snahy i dílčího pokroku, výrazná převaha pozitivního hodnocení, pozornost věnovaná rozvoji komunikativních schopností žákyň. Na velmi dobré úrovni je zde i vztah učitel – žákyně, atmosféru příznivě ovlivňuje fakt, že třídní učitel tráví se třídou převážnou část vyučování.

Nadprůměrnou úroveň vykazuje rovněž **odborný výcvik v provozu společného stravování**. Jeho silnou stránkou je velmi dobré materiální zázemí, kvalita vztahu MOV – žákyně, kdy se podařilo získat důvěru žákyň a probudit v nich zájem o práci, a oblast motivace. Úroveň dovedností žákyň je na velmi dobré úrovni, pozitivní vztah žákyň k výuce se odráží i ve snaze naučit se více, než stanovují cíle pro daný vyučovací den. Žákyně mnohdy poprvé zažívají pocit úspěchů a ocenění vlastní práce, a to nejen od MOV, ale i z řad ostatních svěřenek a zaměstnanců ústavu.

Velmi dobrou úroveň z hlediska práce MOV a jejího přístupu k žákyním má i **odborný výcvik u oboru výroba konfekce**. S každou žákyní je individuálně pracováno, pracovní postupy jsou trpělivě a opakovaně vysvětlovány, chyby opravovány. Slabým místem, snižujícím celkovou efektivitu výuky do průměru, je zde však oblast motivace žákyň. Cvičnými pracemi či šitím a opravami pro ústav se tyto motivovat nedaří. Možnost vykonávání produktivní práce žákyně nemají a její eventuální zajištění je vzhledem k malému počtu žákyň a úrovni jejich dovedností (žákyně jsou schopny pracovat pouze pod přímým dohledem s neustálou korekcí chyb, problémy mají v soustředění na práci) nereálné. Chybí významný motivační prvek, běžný u oborů skupiny 31-59, kterým je práce na výrobku pro žákovu potřebu (např. ušití vlastní halenky).

Průměrnou úroveň má průběh **teoretického vyučování na SOU a OU**. Učitelé používají převážně frontální vyučovací metody, k individuální práci s žákyněmi vzniká prostor většinou při procvičování. Malá pozornost je věnována využívání pomůcek pro vyšší názornost výuky. Ve zhlédnutých hodinách byly zaznamenány i nedostatky z hlediska metodiky výuky daného předmětu. Jejich příčinou je absence pedagogické způsobilosti a krátká pedagogická praxe. Hodnocení žákyň je orientováno pozitivně, vztahy učitelů a žákyň jsou na dobré úrovni.

V odborném učilišti je organizace výuky ztížena tím, že probíhá v rámci oddělení (dva ročníky v jedné třídě).

Výše uvedené průměrné hodnocení platí i pro průběh **odborného výcviku na OU – obor Šití prádla**. I zde je s žákyněmi pracováno trpělivě, chyby jsou korigovány, je snaha žákyně pro splnění úkolů motivovat formou možností prací na výšivkách. Nejlepší žákyně a jejich práce jsou prezentovány formou nástěnky. Atmosféru v dílně zpříjemňuje hudba, žákyně mají

možnost uvařit si čaj, čokoládu. Nicméně dominujícím jevem je zde nezáměr žákyň o práci, neschopnost soustředěného, byť jen krátkodobého výkonu, což v kombinaci s jejich problémy s jemnou motorikou výrazně snižuje efektivitu výuky. Problémy s nekázní a nespolupracující chování jsou občas i přehlíženy než řešeny.

Jako pouze vyhovující lze hodnotit průběh **vyučování na ZvŠ**. Výrazný nedostatek představuje absence diferencované práce po jednotlivých ročnících. Výuka probíhá převážně frontálně, podceňována je zásada názornosti, nevyužívají se pomůcky. Po stránce kázeňské je třída (z hlediska složení žákyň nejproblémovější na škole) dobře zvládnána.

Hodnocení kvality vzdělávání

Kvalitu vzdělávání hodnotí ČŠI celkově jako průměrnou.

Dílčí nedostatky v dodržování učebních plánů a osnov se podařilo vedení školy odstranit v průběhu inspekce. Zlepšily se psychohygienické podmínky výuky; spolu s materiálním zázemím pro odborný výcvik je hodnotí ČŠI jako velmi dobré. Vybavenost škol pro teoretické vyučování je na průměrné úrovni. Personální zajištění výuky je rovněž průměrné. V rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků doporučuje ČŠI zaměřit se na doplnění pedagogické způsobilosti. Hodnocení kvality vzdělávání z hlediska organizace výuky, volby metod, motivování žáků apod. se dle jednotlivých škol, oborů a složek vzdělávání pohybuje od nadprůměru až po úroveň pouze vyhovující (viz výše). Pozitivní stránkou výchovně vzdělávacího procesu je velmi dobrý vztah učitelů k žákyním - svěřenkám. Přiměřená tolerance, dostatek pedagogického taktu a empatie pomáhá vytvářet atmosféru důvěry.

HODNOCENÍ PODMÍNEK ČINNOSTI

Plánování

Vedení ústavu má propracovanou jasnou koncepci rozvoje, ve smyslu prostorových (stavebních) úprav je dokončena studie rekonstrukčních prací v celém areálu zařízení. Ekonomické náležitosti jsou harmonogramově stanoveny a dohodnuty. Část akcí již proběhla (úpravy prostředí výchovných skupin - jídelna výchovné skupiny, sociální zázemí apod.). Celý záměr má jednoznačný podtext analytického přístupu, jsou stanoveny priority.

Rozhodnutím MŠMT ze dne 15. října 1999, čj. 30 883/99-21 byla stanovena kapacita 90 lůžek a potvrzeny sdružované součásti zařízení. Chod základní školy, zvláštní školy i celá oblast profesní přípravy dokumentačně odpovídá (dílčí úpravy provedeny v průběhu inspekce).

Týdenní programy přímé výchovné práce vychovatelů jsou koncipovány se stanovením výchovného cíle působení v daných složkách výchovy. Je podán stručný popis dané náplně, jsou eliminovány schematické záznamy režimového rázu. Zpracovaný a postoupený projekt, zaměřený na integraci rómské komunity ve výchovném zařízení, má adekvátní vztah k současné struktuře a systému resocializační práce v ústavu.

Oblast plánování má velmi dobrou úroveň.

Organizování

typ školy	ZŠ	ZvŠ	SOU	OU	U	nezařaz. svěřenky	celkem stav
počet	7	9	24	22	-	10	72

Součástí vnitřního řádu je organizační schéma znázorňující základní vazby a rozsah odpovědnosti jednotlivých dalších vedoucích pracovníků. Pracovní náplně jsou zpracovány, podle potřeby i aktualizovány - projednání doloženo. Zásadní problémy jsou řešeny na pravidelných poradách vedení, přenos zajištěn na porady jednotlivých úseků - záznamy i podpisy účastníků dokumentují konkrétnost úkolů. Pedagogické rady mají danou četnost, obsahově je program cílen vhodně.

Pro zajištění odpovídající (předstihové) míry informovanosti sociálních referátů je zasíláno „Oznámení o nadcházejícím propuštění“ svěřenky v době končící ústavní či ochrannou výchovu.

Úvazkové náležitosti učitelů, vychovatelů (včetně pomocných vychovatelů) a provozních pracovníků jsou v pořádku. Úvazek vedoucí vychovatelky je operativně měněn (ve smyslu nikoliv počtu hodin, ale daných výchovných skupin) s cílem důkladněji poznat problematiku skupin a jednotlivých svěřenek. Rozpis rozložení pracovní doby (především úvazku přímé práce) je dokladován, rozpornosti nezjištěny.

výchovná skupina	1.	2.	3.	4.	5.	6.
počet svěřenek	9	6	9	9	8	9

Úvazky přímé vyučovací povinnosti ředitelky a zástupce ředitelky byly řešeny v průběhu inspekce a upraveny v souladu s nařízením vlády - částí stanovující tuto povinnost v zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy (NV č. 153/1999 Sb.).

Výkon noční služby je vykonáván v souladu s Pokynem náměstka ministra školství, mládeže a tělovýchovy ze dne 30. ledna 1998, čj. 11 981/1998-24.

Vnitřní informační systém je propracován dobře, příslušní pracovníci mají potřebné údaje o svěřenkách k dispozici včas, ochrana osobních dat je zajištěna.

Výroční zpráva je obsahově zpracována odpovídajícím způsobem, má část charakterizující současnou situaci, členění je věcné.

Záležitosti zdravotní péče jsou správně zajištěny, léky uloženy na bezpečném místě, evidence podávání je doložena.

Sociální úsek zajišťují dvě pracovnice v odpovídajícím spektru dělby práce. Kvalifikační náležitosti splňuje jedna, druhá má středoškolské vzdělání jiného zaměření, má však v dané oblasti mnohaletou praxi. Osobní spisy svěřenek jsou uloženy bezpečně, sociální pracovnice mají podepsáno prohlášení o mlčenlivosti. Kontrolou dokumentace byl zjištěn následující stav: 58 svěřenek má vydáno soudní rozhodnutí o nařízené ústavní výchově, jedna svěřenka má uloženu ochrannou výchovu, ve 13 případech je vydáno soudem předběžné opatření (ve dvou případech již z roku 2000) - avizace realizována. Rodiny svěřenek navštěvují sociální pracovnice příležitostně, častější je kontakt telefonický. Se svěřenkami mají navázán pozitivní vztah, mají jejich důvěru.

Organizační členění výchovných skupin má základní rámec v obsahovém zaměření - výběr pedagogů je této okolnosti podřízen.

Organizační záležitosti jsou hodnoceny jako velmi dobře zajištěné.

Vedení a motivování pracovníků

Vedoucí pracovníci jsou v každodenním styku s děním v ústavu, využívají jednak přímého osobního kontaktu se zaměstnanci, jednak vedené informativně členěné dokumentace. Organizační řád, který byl projednán se všemi pracovníky, je základním dokumentem ve smyslu vnitřních vazeb a způsobů vedení. Jsou zpracovány a upřesněny pracovní povinnosti v přímém vztahu k naplňování reedukačního a resocializačního cíle.

Je podporována řízená zájmová činnost, využíváno individuálních dispozic pracovníků a jejich zaměření. V motivačním náhledu je sledována celá oblast hodnocení svěřenek.

Vnitřní platový předpis pamatuje na možnost ohodnocení skutečnosti doplňování vzdělání, jsou jasně stanovena kritéria osobního příplatku i mimořádných odměn. Náměty pracovníků jsou podle závažnosti a aktuálnosti projednávány na dílčích poradách, se začínajícími pedagogickými pracovníky je prováděn motivačně orientovaný pohovor.

Úroveň sebehodnocení celého školského zařízení se odráží v řadě výstupních materiálů - kvalita úměrná. Pro posílení vzájemných vazeb pracovníků a zpestření programové nabídky (ale i z provozních důvodů) je umožňováno složení referentských zkoušek pro služební vozidlo - učitelům, vychovatelům či etopedovi - s jednoznačně pozitivním odrazem.

Vedení a motivování pracovníků má dobrou úroveň.

Kontrolní mechanismy

Základní kontrolní a hospitační činnost vedoucích pracovníků (ředitelka, zástupce ředitelky, vedoucí vychovatelka) má dán základní rámec, jednotlivá výraznější zjištění jsou společně konzultována a řešena. Je věnována pozornost úrovni pedagogické dokumentace, dokladována je přímá hospitační činnost. Týdenní programy přímé výchovné práce jsou sledovány pravidelně, ostatní oblasti jsou zahrnuty jsou zahrnuty v měsíčních přehledech. Malá pozornost je věnována využívání pomůcek (především v teoretické přípravě svěřenek).

K posílení bezpečnosti pracovníků i posílení vnitřní možné kontroly situace, je provedeno propojení výchovných skupin s prostorem noční služby, kontakt s Policií je rovněž zabezpečen.

Denně je sledována úroveň kontaktu učitel - vychovatel - mistr odborné výchovy (učitel odborného výcviku). Pozornost je ve smyslu dalšího využití věnována i přenosu informací z navštívených akcí vzdělávacího charakteru.

Uplatňovaný systém kontrolní a hospitační činnosti je hodnocen v pásmu průměru.

Hodnocení podmínek činnosti

Pojetí řídicí práce odpovídá základnímu rámci zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy - v souhrnu. Je patrný analytický přístup k řešení problémů, jsou vytvářeny vhodné podmínky (postupně) pro nezbytnou míru reedukační a resocializační práce. Zpracované dokumenty dalšího rozvoje i náležitosti ilustrující současný stav jsou jasné, konkrétní a z pohledu potřebnosti validní. Organizačně je ústav veden dobře, systém kontaktu vedení s provozem má jasná pravidla a upřednostňuje pozitivní motivaci.

Kontrolní mechanismy jsou funkční.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Hodnocení efektivity čerpání NIV

Finanční prostředky poskytnuté škole ze státního rozpočtu na kalendářní rok 2000 byly řádně zúčtovány se státním rozpočtem. Při jejich čerpání byly dodrženy závazné ukazatele rozpočtu stanovené poslední úpravou rozpočtu k 1. 11. 2000.

Hospodářským výsledkem za rok 2000 byl zisk. Jeho rozdělení do fondu odměn a rezervního fondu bylo odsouhlaseno tak, jak organizace navrhovala.

V roce 2000 činil podíl příspěvku ze státního rozpočtu na celkových nákladech organizace 89%.

Hodnocení efektivity čerpání mzdových prostředků

Porovnáním výkazu Škol (MŠMT) P 1-04 za rok 2000 a účetnictví organizace bylo zjištěno dodržení závazných ukazatelů mzdové regulace stanovené poslední úpravou rozpočtu, tj. limit počtu pracovníků, limit prostředků na platy.

Limit prostředků na ostatní práce pedagogických pracovníků (dále jen OPPP) byl stanoven nulový. Dle účetnictví a výše uvedeného statistického výkazu byly čerpány v roce 2000 na OPPP finanční prostředky přidělené Okresním úřadem v Teplicích pro zaměstnance, který zabezpečuje vedení skladu CO.

Hodnocení zařazení do platových tříd a stupňů bylo provedeno namátkově u 25 zaměstnanců zařízení na základě předložených osobních spisů, které obsahují pracovní smlouvy, pracovní náplně, fotokopie dokladů o dosaženém vzdělání a osobní dotazníky. Při zařazování zaměstnanců do platových tříd a stupňů se organizace řídí vnitřním platovým předpisem, vypracovaným v souladu s platnými předpisy pro odměňování zaměstnanců rozpočtových organizací.

Osobní příplatky a odměny jsou zaměstnancům poskytovány jako nenároková složka platu za zvýšenou náročnost, zajišťování mimořádných akcí, kvalitu a včasnost vypracování hlášení a výkazů pro úřady. Návrhy na výplatu nenárokových složek platu jsou zpracovány písemně, v souladu s platnými předpisy pro odměňování zaměstnanců rozpočtových organizací.

Z celkového objemu vyplacených nenárokových složek platu zaměstnanců za rok 2000 činil objem vyplacených osobních příplatků 80% a odměn 20%. Princip čerpání nenárokových složek platu byl dodržen.

Při tvorbě, používání a hospodaření s prostředky FKSP se řídí organizace „Zásadami hospodaření s FKSP“, vypracovanými v souladu s platnou vyhláškou. Rozpočet FKSP je sestavován na kalendářní rok.

Hodnocení efektivity čerpání ONIV

Kontrolou účetní závěrky k 31. 12. 2000 a namátkově vybraných účetních dokladů byly finanční prostředky státního rozpočtu určené pro ONIV čerpány především na nákup všeobecného materiálu, potravin, učebnic a učebních pomůcek, prádla, oděvů a obuvi, na úhradu elektrické energie, plynu a vody, na úhradu služeb spojených s činností organizace a na odpisy.

Hodnocení efektivity čerpání účelových prostředků

Účelové prostředky byly v roce 2000 poskytnuty na další vzdělávání pedagogických pracovníků (dále je DVPP) a na běžné výdaje vyvolané investiční výstavbou.

Prostředky určené na DVPP byly vyčerpány v plné výši. Prostředky určené na běžné výdaje vyvolané investiční výstavbou byly čerpány částečně na zpracování projektu: oprava – výměna částí stropu a krovu nad tělocvičnou VÚDM. Zbývající část byla zúčtována a odvedena zpět na účet Školského úřadu Teplice.

Hodnocení efektivity čerpání investičních prostředků

V roce 2000 byla přiznána systémová investiční dotace na studii využití areálu VÚDM pro opravu, rekonstrukci a modernizaci objektu. K 31. 12. 2000 byla dle předložených faktur čerpána ve výši 45%.

Prostředky z fondu rozvoje investičního majetku (dále FRIM) byly v roce 2000 čerpány na rekonstrukci a modernizaci sociálního zařízení v objektu VÚDM a na nákup osobního automobilu Peugeot.

Hodnocení výroční zprávy o hospodaření školy

Výroční zpráva o činnosti a hospodaření VÚDM, SOU, OU a U, Kostomlaty pod Milešovkou za rok 2000 je zpracována v souladu s obecně závazným právním předpisem.

Hodnocení efektivity využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům

Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu na rok 2000 byly vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem ke schváleným učebním dokumentům efektivně využity ve všech kontrolovaných oblastech.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Při uzavírání pracovního poměru organizace požaduje výpis z rejstříku trestů a potvrzení o vstupní lékařské prohlídce. V rámci závodní zdravotní péče byla uzavřena dohoda mezi organizací a praktickým lékařem o zajišťování periodických prohlídek zaměstnanců.

K 1. 9. 2000 došlo k bezúplatnému převodu os. automobilu Škoda Felicia z VÚDM na organizaci ČR–Česká školní inspekce, Praha. V roce 2000 byl také uskutečněn prodej starého os. automobilu Ford tranzit. Výnos z prodeje státního majetku byl poukázán na účet MŠMT Praha.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Zřizovací listina ze dne 1. 9. 1992 včetně dodatků
- Rozhodnutí MŠMT o zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení č.j. 30 883/99-21 s účinností od 1. 6. 1999
- Výroční zpráva za školní rok 2000/2001
- Jmenovací dekret ředitelky zařízení

- Plány práce na školní roky 2000/2001 a 2001/2002
- Týdenní programy přímé výchovné činnosti
- Rozvrhy výuky, rozpis služeb vychovatelů
- Personální struktura, úvazky, kvalifikovanost pracovníků
- Dokumentace svěřenek, spisová agenda sociálního charakteru
- Záznamy z jednání pedagogických rad, porad vychovatelů a provozních porad
- Agenda zdravotní péče
- Systém hodnocení, kapesné
- Pedagogické záznamy
- Plán kontrolní a hospitační činnosti ředitelky, zástupce ředitelky, vedoucí vychovatelky
- Deníky evidence odborného výcviku
- Statistický výkaz Škol (MŠMT) P 1-04 za rok 2000
- Směrnice o účetnictví ze dne 1. 9. 1995 včetně dodatků, účtový rozvrh
- Vnitřní platový předpis včetně změn a doplňků
- Vybrané osobní spisy zaměstnanců
- Měsíční podklady pro zpracování mezd za rok 2000
- Rozpočet FKSP na rok 2000
- Zásady hospodaření s FKSP
- Organizační řád včetně dodatků; Pracovní řád pro zaměstnance škol a školských zařízení MŠMT č.j. 11 861/2001-23 včetně podpisů všech zaměstnanců; Vnitřní předpis pro výdej osobních ochranných pracovních prostředků ze dne 26. 3. 2000; Vnitřní předpis o výši stravného při pracovních cestách ze dne 30. 6. 1998; Vnitřní předpis o autoprovozu ze dne 1. 4. 1994 včetně dodatků
- Rozpočet na rok 2000, Finanční rozvaha na rok 2000, Rozbor hospodaření za období 1 – 12/2000 ze dne 8. 6. 2001
- Účetní závěrka roku 2000 – rozvaha a výkaz zisku a ztrát k 31. 12. 2000, hlavní účetní kniha, pokladní kniha VÚDM, pokladní kniha chovaneček
- Účetní doklady (výdajové a příjmové pokladní doklady týkající se pokladní knihy chovaneček za období 1 – 12/2000; výdajové a příjmové pokladní doklady za období 10 – 12/2000 týkající se pokladny VÚDM; vnitřní účetní doklady za období 10 – 12/2000; skladové karty ošacení + šatní lístky svěřenek
- Výroční zpráva o hospodaření VÚDM, SOU, OU a U za rok 2000
- Doklady týkající se zadávání veřejných zakázek v roce 2000, způsobu vyhodnocení a sepsání smluv

ZÁVĚR

Výchovný ústav má potřebné materiální vybavení - záměr a jeho již částečná realizace směřuje úsilí k dalšímu zlepšení vnitřních (především prostorových) podmínek.

Úroveň spolupráce s příslušnými diagnostickými ústavy je velmi pozitivní, kontakty mají odpovídající charakter. V případě příjmu svěřenky je vždy zohledňován přínos a analyzována adekvátnost úrovně umístění.

Strukturace kolektivu svěřenek a systém výchovně vzdělávací práce (reedukačního a resocializačního rázu) vyžaduje výraznější posílení erudiční úrovně pedagogického sboru - především ve smyslu speciálně pedagogickém.

Dokumentační úroveň je dobrá, systém řízení a kontroly vykazuje řadu progresivních prvků. Vnitřní atmosféra zařízení neprezentuje prvky napětí, daří se (relativně) eliminovat či operativně řešit některé negativní vlivy vnějšího rázu, je snaha posilovat kontakty svěřenek s rodinou (diferencovaně).

Od poslední komplexní inspekce je patrné zkvalitnění psychosociálních podmínek, stabilizace vztahových náležitostí, vhodným způsobem se mění profilace jednotlivých výchovných skupin, výrazněji bylo upřednostněno odborné nasazení vychovatelů, daří se v rámci převýchovy zajišťovat náležitosti profesní přípravy. Zcela bylo odbouráno výchovné vyčleňování svěřenek z reedukačního a resocializačního programu. Evidentně pozitivní se jeví volba obsazení funkce vedoucí vychovatelky a etopeda.

Celkově je činnost ústavu hodnocena kladně.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Zdeněk Slomek, v.r.
Členové týmu	PaedDr. Pavel Bártík, v.r.
	Mgr. Radek Dlouhý, v.r.
Další zaměstnanci ČŠI	Marie Bimová, v.r. Blanka Zoudunová, v.r.	

V Českých Budějovicích dne 12. listopadu 2001.

Datum a podpis ředitelky školského zařízení stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 7. prosince 2001.

Razítko

Ředitelka školského zařízení nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Mgr. Milena Mitterwaldová, v.r.

.....
podpis

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školského zařízení dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitelka školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy - zřizovatel: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Karmelitská 7, 118 12 Praha 1	2001-12-21	2011/2001

Připomínky ředitelky školského zařízení

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-------	-----------------------------	------

		Připomínky nebyly podány.
--	--	---------------------------